

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Några av Sverige-Amerika Stiftelsens alumner kända från näringslivet

Sverige-Amerika Stiftelsen kan ge Sveriges främsta personer stipendier för utbildning på världens bästa universitet i Amerika. Stiftelsens stipendiater är Nobelpristagare, företagsledare och entreprenörer. Medicinteknik, finans- och stora verkstadsbolag leds av några av dem – läs mer om några av dem som vi intervjuat.
Förf. av Lars G Bergkvist, journalist bl.a. på Svenska Dagbladet

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Pehr G. Gyllenhammar – tidigare bl.a. VD för Volvo

Stipendieåret hade kunnat skriva om den svenska industrihistorien. Förra Volvochefen Pehr G. Gyllenhammar och hans fru Christina hade helst velat stanna för gott i USA. Om det inte hade varit för Vietnamkriget.

Pehr G. Gyllenhammar var 25 år och arbetade på ett advokatkontor när han år 1960 fick ett ettårigt stipendium från Sverige-Amerika Stiftelsen för att praktisera i USA.

– Vi var nygifta och både jag och min fru älskade och ville till Amerika, säger han.

Stipendiet var helt avgörande för att den drömmen skulle kunna förverkligas.

– Vi hade våra löner. Min fru arbetade som socialarbetare. Men ingen av oss var bemedlad. Utan stipendiet hade vi inte haft råd att åka.

Pehr G Gyllenhammar minns resan över Atlanten.

Foto: Ragnhild Haarstad

– Vi åkte lastbåt. Det tog tio dagar. Och vyn över Manhattan och New Jersey var en överväldigande syn när vi seglade in mot New York.

Han arbetade själv som praktikant på en sjörättsfirma i New York medan hustru Christina fick jobb på en socialbyrå som sysslade med adoptionsfrågor.

– Min fru fick ett immigrantvisum men jag hade ett studentvisum. Detta var ju under Vietnamkriget och jag hade riskerat att bli inkallad om jag hade sökt ett immigrantvisum, säger Pehr G. Gyllenhammar.

Det ledde också till att paret Gyllenhammar återvände till Sverige efter stipendieåret. Och resten är svensk näringslivshistoria. Tio år senare tillträdde han posten som VD i Volvo.

Men om det inte hade rått krig skulle de ha blivit kvar på andra sidan Atlanten.

– Det var vi båda inställda på, säger han.

För mötet med USA infriade högt ställda förväntningar.

– Vi kom till ett öppet, dynamiskt och i bokstavig mening frisinnat land där alla religioner lever sida vid sida, säger Pehr G Gyllenhammar.

Han har kvar sin positiva syn på landet även om han störs en del av den nya, hårda tonen och polariseringen i politiken.

– Min uppfattning är lite färgad av den nya högern, av tea-party rörelsen, säger han.

Men han tvekar inte att råda en ung man eller kvinna som är i samma situation som han själv befann sig i för 50 år sedan att söka sig till USA.

– Inte för turista eller resa runt under ett sabbatsår utan för att bo och arbeta. Ha ett jobb. Det ger ett helt annat engagemang och en annan insyn i det amerikanska samhälls- och arbetslivet.

– Och mitt råd är: Var absolut öppen när ni kommer dit. Ha inte förutfattade meningar om USA. Det finns gott om stereotyper uppfattningar om landet. Och olika delar av USA är skilda världar, säger Pehr. G Gyllenhammar.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Ingvar Carlsson – tidigare statsminister

År 1960 stod den då 25-åriga Ingvar Carlsson inför ett vägval: Skulle han satsa på en forskarkarriär eller på politiken? Ett stipendieår i USA gav honom tid att fundera. Och det bidrog till att han valde den yrkesbana som ett kvartssekel senare ledde till statsministerposten.

– Jag hade tagit en pol. mag. med tre betyg i nationalekonomi vid universitetet i Lund och arbetat två år hos Tage Erlander. Men jag var osäker om vad jag skulle göra i framtiden. Skulle jag fortsätta forska eller ge mig in i politiken, säger han.

*Ingvar Carlsson tillsammans med
Stiftelsens VD Anna Rosvall Stuart*

Han sökte och fick ett stipendium till Northwestern University i Chicago.

– Det var en bra lösning. Jag fick möjlighet att studera nationalekonomi ett helt år. Det gav nya, värdefulla kunskaper. Och Amerika var ju drömlandet vid den här tiden.

Men stipendieåret var också ett hett valår som gav Ingvar Carlsson en puff mot politiken.

– Jag hamnade mitt i den spännande presidentvalskampanjen mellan John F. Kennedy och Richard Nixon. Och jag jobbade faktiskt också lite på den demokratiska sidan, säger han.

– Det var en bonus med stipendieåret som bidrog till mitt beslut att ägna mig åt politiken.

En annan bonus var att hans fru, Ingrid, fick ett intressant jobb vid universitetsbiblioteket.

– Det gjorde att vi hade råd att köpa en bil, resa runt i USA och träffa amerikaner efter studietiden, säger Ingvar Carlsson.

– För mig var det lika viktigt som studierna att leva i det amerikanska samhället. Jag lärde mig mycket om världens viktigaste land.

Året gav också ett nytt nätverk, inte bara bland amerikaner.

– Jag träffade även engelska och tyska studenter som jag fortfarande håller kontakt med. Jag är till exempel gudfar till en tysk students dotter. Och vi försökte lära våra amerikanska studiekamrater att spela fotboll.

1987 fick han som statsminister under ett officiellt besök i USA möjligheten att – efter att ha träffat Ronald Reagan i Vita Huset - hålla en föreläsning för studenterna vid hans gamla Alma mater i Chicago.

Den staden har en särskild plats i hans hjärta.

– Jag vet att det är ovanligt. Men jag sätter faktiskt Chicago före New York. Det är en underbar stad, säger han.

Året i Chicago gjorde också att han upptäckte jazzen.

– Det blev min ingång till musiken, säger Ingvar Carlsson.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Jacob Palmstierna – tidigare bl.a. VD för SEB och ordförande Nordea

När Jacob Palmstierna reste till USA räknade han med att söka sig till Skogshögskolan när han kom hem igen. Familjen hade en skogsegendom och pappan ville att han skulle bli jägmästare.

Men när han återvände till Sverige var det för att bli ekonom med en lång och framgångsrik karriär som bankman framför sig.

– USA-året blev en vändpunkt för mig, säger han. 1956 var det ingen tvekan om att det Amerika som hägrade för 22-åringen.

– Det var självklart att man ville dit då. Det var 10 år efter kriget. USA var framtidslandet. Det var nödvändigt att lära sig engelska, säger han.

Men han hade ingen aning om var han skulle hamna när han sökte stipendiet från Sverige-Amerika Stiftelsen. Det bestämde stiftelsen. Och det blev Wharton School vid University of Pennsylvania i Philadelphia, en av världens mest prestigefyllda handelshögskolor.

Där fanns en lärare, John Lubin, som gjorde starkt intryck på den unge stipendiaten. När Lubin vid studieårets slut hörde sig för om vilka framtidsplaner som Jacob Palmstierna hade och fick svaret "forestry" sa han: Det tycker jag inte. Fortsätt med ekonomi.

Sagt och gjort. Jacob Palmstierna sökte in på Handelshögskolan i Stockholm och tog examen på bara två år trots att han också var kårordförande.

– Jag hade stor hjälp av studierna vid Wharton, säger han.

Tack vare att han hade svensk student- och reservofficersexamen hade han fått hoppa över sophomore- och freshman-åren och studera som tredjeårskursare, junior, vid Wharton.

Men USA-året gav mer än så.

– Det lärde mig respekt för pengars värde. Stipendiet täckte studieavgiften. Men inte mat och hyra. Det hade jag inte klart för mig när jag åkte. Så jag skaffade tre jobb för att klara det: Ett eftermiddags- och ett kvällspass vid universitetsbiblioteket för 1 dollar i timmen. Men det var rätt lugnt så jag kunde studera en del samtidigt. Samt även som guide vid Swedish-American Museum i Philadelphias hamn på söndagarna.

– Stipendieåret väckte också ett politiskt intresse. Jacob Palmstierna läste statskunskap och studerade konstitutionen vid sidan av ekonomistudierna.

– Än idag följer jag noga vad som händer i amerikansk politik och prenumererar på både Financial Times och The Economist. Han passade också på att se Amerika och möta människor runt om i landet.

– Tillsammans med en kamrat liftade jag till västkusten – på **fem dagar för fem dollar** – under jul- och nyårslovet, till Florida under påsken och i tre veckor runt Stora Sjöarna efter andra terminens slut.

– Det var en imponerande vitalitet och en stor vardagsvänlighet som mötte oss. Folk bjöd ofta in oss på middag. Vad vi såg var ett frihetligt, öppet samhälle. Men samtidigt starkt konkurrenspräglad. På den punkten var det "no jokes".

Jacob Palmstierna har ofta återvänt till Nordamerika. 1963 arbetade han ett år på bank i New York. Och i samband med 350-årsjubileet 1988 av Sveriges enda koloni på USA:s fastland - i Philadelphias grannstad Wilmington - blev det ett kärt återseende.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

– Jag höll en serie föreläsningar vid amerikanska universitet, däribland Wharton. Och den som stod som arrangör där var John Lubin. Så jag fick chansen att inför studenterna säga: Han ändrade mitt liv, säger Jacob Palmstierna.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Beate Sydhoff – Kulturattaché i USA och akademisekreterare i Sverige

– **Under året i USA upptäckte jag** den samtida 1900-talskonsten. Jag blev mer äventyrslysten. Jag mötte konstnärer och upplevde konstens möjligheter. Och mitt yrkesliv tog den helt ny inriktning.

Beate Sydhoff, som bland mycket annat varit chef för Kulturhuset i Stockholm och programdirektör för Kulturhuvudstadsåret 1998, sade upp sig från jobbet på Nationalmuseet när hon kom tillbaka till Sverige.

Hon hade arbetat på en avdelning som sysslade med undervisning. Och 1965 fick hon chansen att åka till USA för att lära mer på det området.

– Jag visste att USA:s museer låg långt före Europa när det gällde pedagogiken. Och jag startade med ett tremånaders ”internship” på Metropolitan Museum of Arts (MOMA) i New York. Jag fick gå runt mellan avdelningarna och se hur museet arbetade, säger hon.

Kontantstipendiet från Sverige Amerika Stiftelsen var inte särskilt stort. Men det kom att räcka till mycket. Hon bodde under hösten gratis hos goda vänner i ett brownstone-hus på Manhattan. Och familjen – där mannen i huset var arkitekt - hade ett stort kontaktnät i New Yorks konstnärskretsar.

– Jag hamnade mitt i smeten. Jag fick möjlighet att besöka de stora konstnärerna i deras ateljéer: **Andy Warhol, Jesper Johns, Robert Rauschenberg och Öywind Fahlström** som bodde i New York då, säger hon.

Det öppnade ögonen för samtidskonsten.

– Jag ville bort från det administrativa, ville jobba med materialet som sådant. Jag ville arbeta som kritiker, forskare, lärare och med utställningar. Och det kom jag att göra efter stipendieåret. Materialet tog över.

Hösten på MOMA väckte samtidigt aptiten på USA. Beate Sydhoff ville se hela landets konstutbud. Hon köpte två billiga Greyhound-bussbiljetter och bodde på KFUK-vandrarhem för fem dollar natten när hon under ett halvår kuskade runt landet.

– Det var en mycket överraskande upplevelse. Även mindre museer i stater som Colorado och New Mexico var suveränt organiserade. De vände sig med framgång till en mindre köpstark och sofistikerad konstpublik än de stora, välkända museerna.

Beate Sydhoff fick många, nya vänner i USA.

– Det är en trogen vänkrets som jag kunnat samarbeta med, i Kulturhuset och andra utställningar. Jag fick kontakter med experter som kommit hit till Sverige när jag jobbat med olika projekt, säger hon.

– **Nätverket har levt vidare**, konstaterar Beate Sydhoff. Och det växte ytterligare när hon arbetade som kulturattaché på den svenska ambassaden i Washington åren 1997-1990. Det resulterade i sin tur i att hon hösten 2005 kunde tillbringa ett halvår som gästprofessor vid Bethany College i ”svenskstaden” Lindsborg, Kansas

– Det öppnade också en möjlighet att djupare studera svenska konstnärer som utvandrat till Amerika under 1880- och 1890-talen, säger Beate Sydhoff.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Larry Leksell – grundare av det medicintekniska företaget Elekta

18 månader vid Harvard Business School kom att sätta stora avtryck i undervisning och forskning vid Handelshögskolan i Stockholm. När Laurent "Larry" Leksell återvände till Sverige introducerade han användningen av praktikfall och företagssimuleringsspel som pedagogiska hjälpmedel.

Civilekonomen Larry Leksell – som doktorerade 1981 – var forskare och lärare vid Handels och Institutet för Företagsledning, IFL, när ett stipendium från Sverige-Amerika Stiftelsen gjorde det möjligt för honom att gästforsa vid Harvard åren 1978-79.

– Harvard är ett av världens mest framstående universitet. Det är klart att jag ville dit. Och för en ung student och forskare är det ett privilegium att få studera i USA säger han.

– Vid Harvard fanns dessutom en fakultet som var inriktad på internationell företagsstrategi och internationell finansiering. Det var områden som jag själv sysslade med på Handels. Jag fick också chansen att gå på en del kurser på Harvard's MBA-program.

– Det innebar en personlig utveckling att bo och leva i Boston. Och min forskning fick en ordentlig skjuts.

Harvard var vid den tiden pionjär när det gällde att använda företagsspel. Den metoden tog Larry Leksell med sig hem. Och den är idag ett centralt och självklart inslag för alla handelshögskolestudenter i Sverige.

– Jag introducerade sedan det i konsultvärlden när jag slutat på Handels år 1981, säger han.

Han fick också kollegorna att gå med på att studenterna på amerikansk vis sätter betyg på sina lärare.

– Det var inte helt okontroversiellt i den övriga lärarkåren.

Larry Leksell blev också en bättre lärare under Harvardåren.

– Jag mötte nya idéer inom den pedagogiska forskningen. Det bidrog också till att jag 1979-80 fick en gästprofessur vid Insead, säger han. (Insead, med huvudcampus i franska Fontainebleau kan sägas vara en europeisk motsvarighet till Harvard Business School).

Det är viktigt att bevara banden med USA, understryker Larry Leksell.

– Rent generellt är det oerhört värdefullt för en ung student eller forskare att lämna den germanska forskningstraditionen och söka sig till USA, säger han.

– När blickarna idag allt mer vänds mot Kina är det dessutom väsentligt att vi inte förlorar kopplingen till USA. Det gäller såväl näringsliv som forskning och kultur. Det finns en stark kraft i den traditionen.

– Det finns en tendens att man i USA tittar på hela EU och glömmar bort ett litet land som Sverige, oavsett om det handlar om kulturliv eller direktinvesteringar. Kultur, forskning och näringsliv är ett kitt i relationerna mellan de båda länderna, betonar han.

– Det **kräver arbete och kontinuitet**. Och det kan Sverige-Amerika Stiftelsen stå för. Stiftelsen är ju är ju aktiv på alla de områdena och ett viktigt brohuvud, säger Larry Leksell.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Lena Sommestad– f.d. minister (s), ordförande för S-kvinnor

– **Året på Berkeley** gav mig en helt ny forskningsinriktning för de närmaste tio åren. Den breddades och det fick mig att studera olika välfärdsmodeller.

Det konstaterar Lena Sommestad, professor i ekonomisk historia och socialdemokratisk politiker, som bland annat var miljöminister i början av 2000-talet.

Hon hade våren 1992 disputerat på en avhandling om kvinnorna i mejeriindustrin när hon fick ett stipendium från Sverige-Amerika Stiftelsen för att 1992-1993 göra en post-doc. vid Berkeleyuniversitetet i Kalifornien. Hennes forskningsinriktning hade alltså varit kvinnors arbete i jordbruket.

– Det var ett oerhört betydelsefullt år för mig. Jag kom till USA i en tid med en fantastisk utveckling. Det var då som **kvinnoforskningen etablerades**, säger hon. Arbetet vid universitetet och livet i USA gav Lena Sommestad ett nytt perspektiv på sitt forskningsområde.

Amerika och Europa var skilda världar, upptäckte hon. I USA byggde civilsamhället på att kvinnan var hemmafru som bidrog med ett stort frivilligt och oavlönat arbete. I Sverige var regeln att båda jobbade på den öppna arbetsmarknaden med en större jämlikhet som följd.

– Det hade resulterat i två mycket olika välfärdssystem – en amerikansk och en annan, europeisk etik - som jag kom att ägna min forskning åt under det kommande decenniet. Det gjorde också att jag hamnade mitt i den intensiva politiska debatt om civilsamhället som rasade i Sverige på 1990-talet. Och det gav mig en bättre förståelse för den svenska välfärdsmodellen, säger Lena Sommestad.

Det bidrog även till en något ambivalent bild av USA.

– Det är ett vitalt civilsamhälle med ett stort engagemang. Det är plussidan. Men ineffektivitet och beroendet av obetalt kvinnoarbete gör att man inte klarar av ett rimligt socialt åtagande.

Jag passerade människor i plastpåsar som sov på gatan på vägen till Berkeley, säger hon.

Amerika har, trots det, fortfarande en stark dragningskraft för henne.

– Jag var våren 1996 på väg tillbaka till Berkeley för Scandinavian Studies på ett Fulbrightstipendium. Men tredje barnet kom i vägen, säger Lena Sommestad.

Stipendieåret gav också en chans att se Sverige utifrån.

– Vårt land var ju i en djup ekonomisk kris då. Och jag kunde betrakta den svenska debatten från ett kaliforniskt perspektiv. Det var ett uppvaknande, säger hon.

Ett inslag i det amerikanska politiska livet som hon gärna skulle ha tagit med sig hem är forskningens och vetenskapens roll.

– USA är bättre på att dra nytta av akademiker. **Där det naturligt att gå mellan forskning/vetenskap och politik.** Här i Sverige finns inte samma intresse hos politikerna. Man är mer misstänkliggjord som forskare.

Samtidigt finns det även på det området en amerikansk paradox. Akademikerna hörs. Men i det snåriga och ofta känsloladdade politiska systemet har de svårt att få genomslag för sina idéer.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

– Det borde vara lättare i Sverige att bygga en brygga mellan vetenskap och politik med vår starka inriktning på sakfrågor, menar Lena Sommestad.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Lars Jonung – professor i nationalekonomi och ordförande i Finanspolitiska Rådet

– **Det var en intellektuell upptäcktsresa.** Jag fick ta del av nya rön, metoder och resultat som ännu inte hade kommit till Europa. Och inte minst: Jag fick en amerikansk doktorexamen.

Så beskriver Lars Jonung - mångmeriterad professor i nationalekonomi - stipendieåren 1969-71 i USA.

Han var inne på andra året på doktorandprogrammet i Lund när han tack vare pengar från hemmauniversitetet fick chansen att studera ett år vid UCLA i Los Angeles, Kalifornien. Och ett år blev två när han dessutom fick ett stipendium från

Sverige-Amerika Stiftelsen.

Resultatet blev något för en dåtida svensk akademiker så ovanligt som en amerikansk doktorexamen, en PhD. (Diplomet undertecknades för övrigt av Ronald Reagan som då var guvernör i Kalifornien).

– Jag haft stor nytta av det i hela mitt yrkesverksamma liv. Det lade grunden för min akademiska karriär. En amerikansk PhD är en dörröppnare överallt. Och UCLA hade ett av USA:s bästa doktorandprogram i nationalekonomi, säger han.

– Det var en **positiv kulturchock** att komma till UCLA från det mycket mer gammaldags Lunds universitet. Jag lärde mig att studera på amerikanska. Det var proffsigt, bredare och djupare, högre tempo. Man var tvungen att plugga betydligt hårdare.

Skillnaderna mellan svensk och amerikansk utbildning var större då än idag, konstaterar Lars Jonung. Sverige och övriga Europa har lärt av och närmat sig USA.

– Svenska utbildningar står sig väl internationellt. Men vi kan ändå inte mäta oss med toppuniversitet som MIT, Harvard och Berkeley. Vi ligger nära. Men vi har inte samma bredd och djup.

– Det gäller framför allt doktors- och post-doc. utbildningen. USA har en enorm fördel av sin högklassiga högre utbildning.

Lars Jonung var ingen nykomling i USA när han reste dit som stipendiat. Han hade tidigare tillbringat ett år i Mellanvästern som utbytesstudent under gymnasietiden.

– Det gav mersmak. Jag mötte den amerikanska kulturen redan då.

Men mycket var ändå nytt i Los Angeles.

– **Kalifornien är inte Mellanvästern.**

Lars Jonung har återvänt till USA ungefär vart tredje år, även som pensionär. Han har undervisat vid University of Virginia, University of Oregon och Harvard och har bevistat rader av ekonomkonferenser. Och kontaktnätet från stipendietiden har behållits och vuxit.

– Jag arbetade i EU-kommissionen i Bryssel i 10 år tillsammans med ekonomer från hela Europa. Och de flesta hade studerat vid amerikanska universitet. Vi hade en gemensam referensram. Det förenklade. Det var bara att börja jobba, säger Lars Jonung som har ett råd till dagens unga akademiker som siktar på att söka sig till amerikanska universitet:

– Det är ett privilegium att få studera i USA. Men läs på inför resan om amerikansk historia, kultur och samhällsliv. Då får ni mycket mer ut av er tid där, oavsett vilket ämne ni studerar.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Lars Thunell – Executive VP, CEO International Finance Cooperation (IFC) Världsbanken

– **Stipendiet från Sverige-Amerika Stiftelsen var en förutsättning** för att jag skulle kunna fullfölja min doktorsavhandling genom studier vid Harvarduniversitetet. Det gav en trovärdighet och fungerade som ett finansiellt ankare när jag även sökte pengar på andra håll. Det öppnade enorma möjligheter för mig och min fru. Det säger Lars Thunell som idag är operativ vicedirektör och styrelseordförande för Världsbanksorganet International Finance

Lars Thunell mottar stipendiebrevet från Prins Bertil Corporation (IFC) i Washington DC.

Han doktorerade år 1977 vid den statsvetenskapliga institutionen Stockholms universitet på en avhandling i skärningen mellan politik och ekonomi: "Political Risks in International Business: Investment Behavior of Multinational Corporations."

Men de sista 18 månaderna av doktorandstudierna var förlagda till Boston, USA. Lars Thunell var Research Fellow vid Harvards Center for International Affairs och han samarbetade också med Harvard Business School.

– USA var, då som nu, ledande inom forskningen. **Där finns världens bästa universitet.** Det är inte för inte som Kina och andra länder i Asien idag skickar sina studenter till USA, säger han.

– Och man var långt framme när det gällde databaser som täcker politiska händelser och företagens investeringar som jag kunde använda.

Här i Sverige fick han en del frågor om varför han sökte sig över Atlanten.

– USA var ju inte särskilt populärt då. Men där finns stora möjligheter. Det är ett land som har en förmåga att förnya sig. Samtidigt var det mycket stora skillnader mellan svensk och amerikanskt studiemiljö, betonar han.

– I Sverige var det stora klasser och inte särskilt lärarintensivt. Vid USA:s universitet är det ett helt annat samspel mellan lärare, forskare och studenter. Lars Thunell blev kvar i Amerika i sju år efter stipendietiden. I en första vända. Och sedan fyra och ett halvt år är han alltså åter Washingtonbo.

– Jag har levt halva mitt yrkesverksamma liv i USA, konstaterar han. Men USA-erfarenheterna har också varit till stor nytta under de perioder då han haft toppjobb i svenskt näringsliv.

– Ett exempel var vid samgåendet mellan Asea och schweiziska Brown Boveri, säger Lars Thunell. Han var finanschef fusionsåret 1987.

– Då hade jag en stor fördel av att jag kände till den viktiga marknaden USA.

Hans **råd till dagens unga** studenter är:

– Ge er ut. Världen idag är global. Skaffa er en förståelse för den globala ekonomin och kulturen.

Och familjen Thunell lever som den lär. Den har två barn som tagit examen vid amerikanska universitet men som också studerat utomlands. Fast i deras fall är utomlands Kina och Japan.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Birgitta Stymne Göransson – Koncernchef och VD i Memira Holding, CEO Memira Group

Birgitta Stymne Göransson hade en gedigen svensk grundutbildning i form av en civilingenjörsexamen i kemi och bioteknik vid Tekniska Högskolan i Stockholm när hon för 27 år sedan kom till USA.

– Jag hade jobbat i Sverige ett år när jag fick en praktikantplats vid Sveriges Tekniska Attachéer vid ambassaden i Washington. Och där fick jag upp ögonen för de fantastiska möjligheter till vidarestudier som finns i USA, säger hon.

En inspirationskälla var de svenska stipendiater som då och då besökte ambassaden och berättade om sina studier. Och Birgitta Stymne Göransson beslöt sig för att satsa på att bygga på sin CV med en amerikansk examen.

År 1988 tog hon en MBA vid Harvard Business School i Boston. Första studieåret finansierades via ett stipendium från Sverige-Amerika Stiftelsen, det andra genom sommarjobb, lite lån och några andra stipendier.

– Det var fantastiska år säger hon.

– Utbildningen var bra. Den var utmanande på ett helt annat sätt än i Sverige. Jag var 27 år gammal och det passade mig bra.

Som många andra USA-stipendiater slogs hon av skillnaderna i studiemetoder och studiemiljö.

– Visst hade vi en del laborationer vid Teknisk. Men den traditionella svenska utbildningen handlade mycket om att om att plugga och tenta för sig själv. Den var inte alls lika interaktiv och gav inte samma sociala samvaro som den amerikanska, som arbetade mycket med praktiska fallstudier.

Studieåren i USA gav ökat självförtroende och nya vänner.

– Jag fick amerikanska kompisar men också kamrater från andra delar av världen.

Och det var en spännande tid i amerikansk ekonomi och näringsliv med **en IT-sektor som formligen exploderade.**

– Jag hade en vän som sa att han funderade på att stanna i landet. Det var ett nytt, spännande och snabbväxande företag som lockade. Microsoft hette det.

Birgitta Stymne Göransson återvänder ungefär vartannat år till USA. Hon har inte missat en enda av de alumni möten som hålls på Harvard vart femte år och som är en chans att både lära sig något nytt och träffa gamla studiekamrater.

– Amerikanska universitet är duktiga på att hålla kontakten med sina gamla studenter. Och man får alltid ny energi när man kommer tillbaka till USA, säger Birgitta Stymne Göransson.

SVERIGE-AMERIKA STIFTELSEN
THE SWEDEN-AMERICA FOUNDATION

Anders Nyrén – VD Industrivärlden

Kontakten med Sverige-Amerika Stiftelsen banade vägen för ett ”drömstipendium” och en MBA vid prestigefyllda UCLA i Los Angeles för Anders Nyrén, VD och koncernchef i Industrivärlden och styrelseordförande i Sandvik.

Det var i mitten av 1970-talet. Anders Nyrén hade utexaminerats från Handelshögskolan och börjat forska vid EFI. Men han ville till USA. Han sökte och fick ett ”vanligt” stipendium från Stiftelsen.

Det var då den stora chansen dök upp. Den amerikanska jättekoncernen ITT hade råkat i blåsväder i samband med statskuppen mot Salvador Allende i Chile. För att putsa upp sitt internationella anseende instiftade företaget ett nytt stipendium, ”ITT International Fellowship”, med minst sagt generösa villkor. 25 stipendiater från övriga världen – en från varje land – fick chansen att studera i USA och 25 amerikanska studenter att plugga utomlands.

– Det var Sveriges tur att få en plats det året. Och den fick jag, säger Anders Nyrén.

Resultatet blev tre terminers studier åren 1977-78 med allt betalt, till och med ”lön”.

– I dagens penningvärde var det säkert värt uppåt 2 miljoner kronor, säger han.

Anders Nyrén hade dessförinnan sökt och kommit in på Harvard, Princeton och andra ledande universitet inom hans eget specialområde, finansiering. Men han valde UCLA i Kalifornien.

– Där var det bästa vädret, säger han.

Varför USA?

– MBA var en högre utbildning som inte fanns i Europa vid den här tiden. Och den var oerhört attraktiv med 3 000 sökande från hela världen till 200 platser, säger Anders Nyrén.

– Det var en enorm höjd på både lärare och elever. Och lärarna anlätades av företag och regeringar. Vi hade en berömd professor i finansiering som heter Richard Roll. Rätt som det var försvann han några månader. Då arbetade han som rådgivare åt regeringarna i länder som Mexiko och Chile.

Förutom studierna erbjöd campuslivet dessutom något alldeles nytt för en svensk student.

– UCLA var en stad i staden med egen polis, brandkår, sjukhus och tidningar. Där fanns en stark sammanhållning, inte minst genom idrottens hemmamatcher. Vi var dessutom **grannar med UCLA:s filmskola** och kunde se blivande världsstjärnor som Steven Spielberg komma och gå. Plus många snygga, unga filmstjärnor.

Anders Nyrén träffade också, vid en mottagning under studietiden i Los Angeles, före statsministern Olof Palme som själv långt tidigare varit Sverige-Amerika Stiftelsens stipendiat i USA.

– Han talade länge och entusiastiskt om att **USA-studierna varit hans bästa år**, berättar Anders Nyrén var råd är tveklöst:

– Alla som får chansen att studera i USA skall, oavsett politisk hemvist, ta den!